

Plan da finanzas

2020 - 2024

M E S S A D I

dalla suprastanza communal a al cussegl da vischnaunca

Preziau signur president
Preziadas signuras cusseglieras
Preziai signurs cussegliers

Sco gia communicau avon in onn el messadi pil plan da finanzas, decida la situaziun finanziaria d'ina vischnaunca la finfinala tgei ch'ella sa selubir d'impunder per sanaziuns ed investiziuns e tgei buc. Denton, co ei nossa situaziun finanziaria in summa? Discussiuns davart investiziuns e sanaziuns necessarias en cumbinaziun cun calculaziuns da finanzas san tgunschamein metter ins per muments en embrugl. La situaziun finanziaria da nossa vischnaunca ei ni fetg buna ni fetg schliata. Ei dat neginas raschuns da selamentar, anzi, nus astgein cun buna cunscienza selubir da sedar giu cun damondas da sanaziuns ed investiziuns pil futur. Dapi entgins onns

regia tier nus dabia activitad sin palancau turistic. Il Catrina Resort ei ton sco realisaus, las empremas vias da meglieraziun ein realisadas, il vitg da Cavardiras ei colligiaus cun la serenera e cun in niev conduct d'aua. La colligiazion dils territoris da skis da Sedrun e Mustér sil Cuolm da Vi ei realisada ed ils emprems cundrezs per far neiv a Caischavedra ein en funcziun. La realisaziun dil niev project Hotel Acla da Fontauna lai muort in conflict cun la lescha davart secundas habitaziuns bein spitgar empau, ei denton sin buna via.

Nossa vischnaunca ha ils davos decennis fatg a moda prudenta las investiziuns necessarias. Magari ha ei giu num ughegiar enzatgei tenor il motto "quel ch'ughegia nuot, gudogna nuot". Denton, mo cun ughegiar astgein nus buca ir el futur. Ei drova seriusas calculaziuns, bunas purschidas ed entradas, engaschi cumplein en mintga sparta e da mintgina e mintgin.

Mustér oz ni avon bien 50 onns ei buca da cumparegliar. Che quei vegni ad esser aschia eran nos pioniers da lu cunscients. Els savevan tgei via ch'els levan ir ed era tgei finamiras ch'els levan contonscher. Lur finamiras ein contonschidas ed han purtau a nossa vischnaunca in grond svilup. Il patertgar ed engaschi da pionier da quellas persunas mereta grond respect ed engraziament. Ussa ha ei num mantener il contonschiu, definir novas finamiras e cuntinuar cun la lavur. Star eri fuss in pass anavos e quei ei segir buca quei che nus lein pil bien da nossa vischnaunca.

La suprastonza communal ei perschudada ch'il turissem vegn era ad esser el futur la ferma petga per nossa vischnaunca. Da quella sparta profiteschan buca il davos las pli biaras da nossas fatschentas, da nos menaschis d'agricultura ed auters. Nus essan memia lunsch naven dils gronds centers per haver bunas alternativas e perquei essan nus diltuttatfatg perschudi, ch'igl ei gest ussa il mument decisiv. Ussa stuein nus bugen ni nuidis prender decisiuns per nies futur. Decisiuns che motiveschan vinavon nos investurs da crer ed investir en nossa vischnaunca e regiun. Decisiuns che van, e da quei essan nus pertscharts, buca senz'auter a prau diltut cun la situaziun finanziaria dalla vischnaunca. La suprastonza communal ei compleinamein perschudada che nus savein buca selubir da buca far las investiziun necessarias. Buca investir el mument actual fuss per nossa vischnaunca e per in bien futur per las proximas generaziuns in grond pass anavos.

Dabia stat sin rucca e nus astgein haver fidonza e buca il davos era speranza ch'ei mondi vinavon bein cun nus, cun nossa vischnaunca. Vulein nus quei, stuein nus ir maun en maun cun nos investurs d'ordeifer, mussar ad els che nus cartein en nossa vischnaunca resp. en nossa purschida turistica.

Ina dallas fermas petgas el sector turistic ei, sper nossas bunas purschidas gastronomicas e nies ferm commerci, buca il davos nies Center da sport e cultura (CSC). Prest 40 onns porscha quel ad indigen e hosp fetg bia sil sector da sport e cultura e quei da stad ed unviern. Ussa denton ei il CSC vegnius els onns e drova ina sanaziun completa. Vitier vegn ch'il temps ei semidaus fetg el decuors dils davos 40 onns. Las pretensiuns viers il CSC ein oz autras ni forsa pli vastas che aunc avon onns.

Sper las investiziuns previdas sil sector da sport e cultura resp. sil sector turistic dat ei secapescha aunc dabia projects che spetgan da vegnir realisai. Ils giavischs ein pil pli dètg gronds, ils duers stattan era buca lunsch naven da quei. Semuossa ei tier l'evaluaziun dalla situaziun finanziaria che buca tut ei pusseivel en cuort ni miez liung temps, sto vegnir tschentau prioritads.

Ils giavischs per novas investiziuns survargan las pusseivladads finanzialas da nossa vischnaunca. Perquei ha la suprastonza communal stuii priorisar las investiziuns e spustar projects necessarias sin pli tard. La sanaziun dalla casa da scola fuss senz'auter giustificada, fa denton buca ual aschi prescha. La suprastonza communal ha gia avon in onn decidiu da spustar quell'investiziun sin pli tard. Ord raschuns da segirtad ei denton ina part dalla sanaziun dil plaz da scola vegnida realisada el decuors digl atun 2017/primavera 2018. Uonn ei previu da sanar il plaz avon la halla Cons e la casa da scola veglia. Plinavon vegn installau sil plaz da scola cundrezs da giug pils scolars.

Ei semuossa onn per onn ch'il manteniment dall'infrastructura caschuna considerablas expensas (oravontut vias e canalisaziun). Quellas investiziuns en l'infrastructura da basa duein vegnir repartidas sin plirs onns.

Commentari tier la planisaziun da finanzas

Il quen da gudogn e sperdita dils proxims tschun onns sebasa sil preventiv 2019. Plinavon ei risguardau lien il grond volumen d'investiziuns ed entginas tendenzas enconuschentas (p.ex. augments da pagas, carischia).

La suprastonza communal ha integrau las investiziuns previdas el program d'investiziun. Quellas duein mussar las finamiras pils proxims onns, denton buca excluder situaziuns extraordinarias che stuessen vegnir tratgas anavon ad investiziuns previdas.

Il volumen d'investiziun dils onns 2020 - 2024 munta netto a rodund 18 milliuns francs ni en media 3.6 milliuns francs per onn.

Plirs gronds projects ein vegni decidi e sesanflan en execuziun:

- Meglieraziun funsila (30 milliuns francs credit brut, execuziun enteifer 30 onns). Per la vischnaunca munta quei a ca. frs. 150'000.-- per onn.
- Contribuziun baselgia claustrala S. Martin (1 milliun francs, pagabel enteifer 10 onns)

Era ils proxims onns ein plirs gronds projects previ:

- Center da sport e cultura: 1. etappa (netto 9.3 milliuns francs per sanaziun ed adattaziun, previu 2020 - 2023)
- Vias communalas (netto ca. 2.6 milliuns francs, mintga project singul)
- Vias forestalas (ca. 13 miu. francs, vischnaunca 4 miu. francs, previu 2020 -2030)
- Serenera Raveras (ca. 2 milliuns)

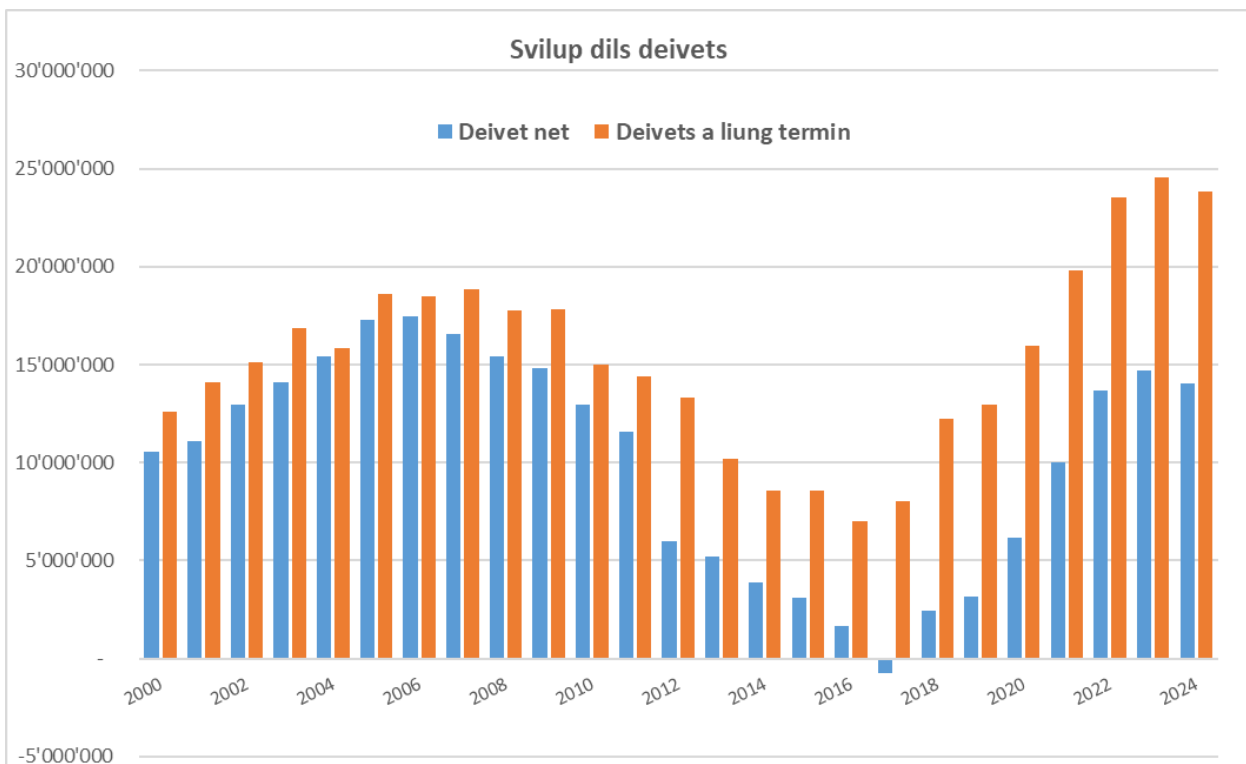
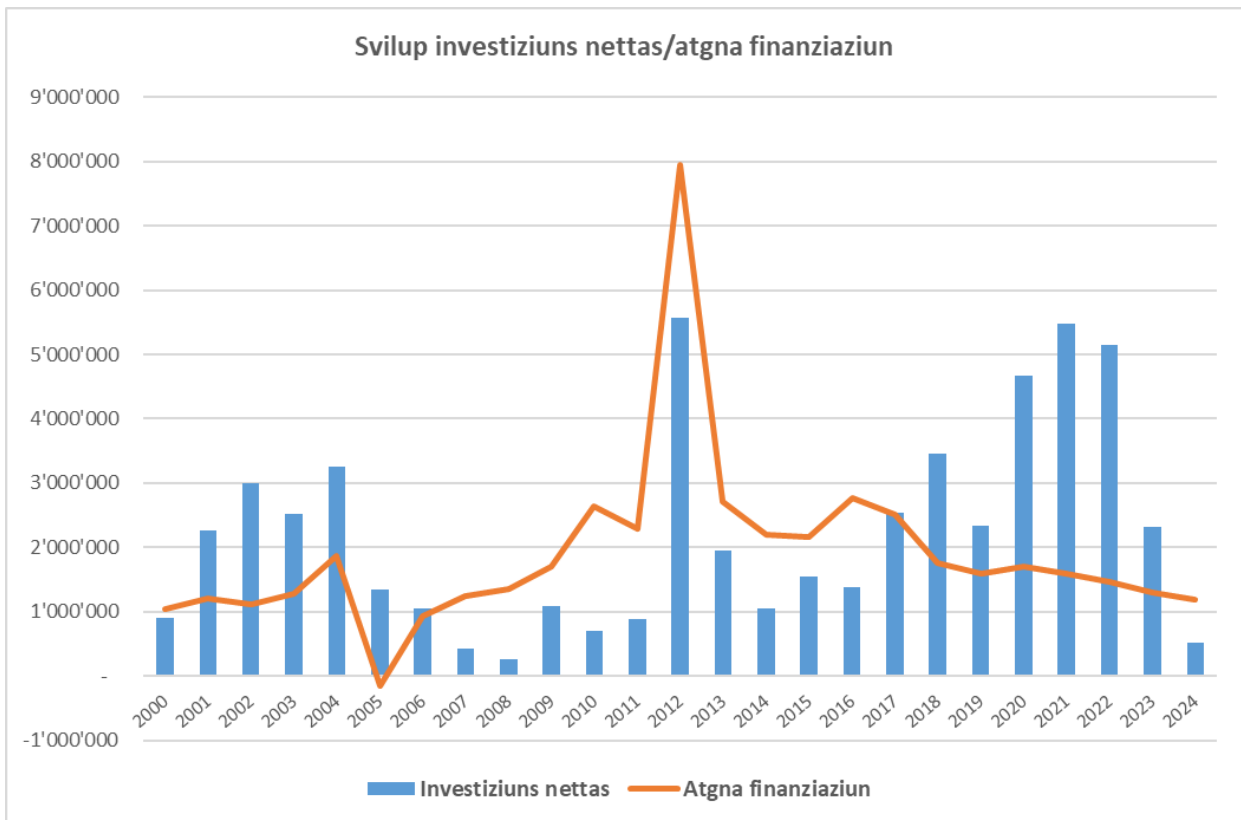
Vegnan tuttas investiziuns previdas el program d'investiziun exequidas, s'augmenta la summa d'emprests entochen igl onn 2024 sin rodund 23.9 milliuns francs. Il deivet net per habitont s'augmenta en quels onns da rodund frs. 1'140.-- sin rodund frs. 6'600.--. Malgrad ils fetg bass tscheins passivs ein las investiziuns previdas in grond buordi financial, aschinavon che las entradas san buca vegnir augmentadas. Impurtont ei ch'il quen da gudogn e sperdita genereschi il cash-flow necessari per financiar las investiziuns. Suentar quella fasa intensiva d'investiziun ston naven digl onn 2024 suandar onns cun meins investiziuns, duront ils quals ils deivets ston vegnir reduci. Duront quei temps vegn ei ad esser necessari da seconcentrar mo sin investiziuns absolutamein necessaris.

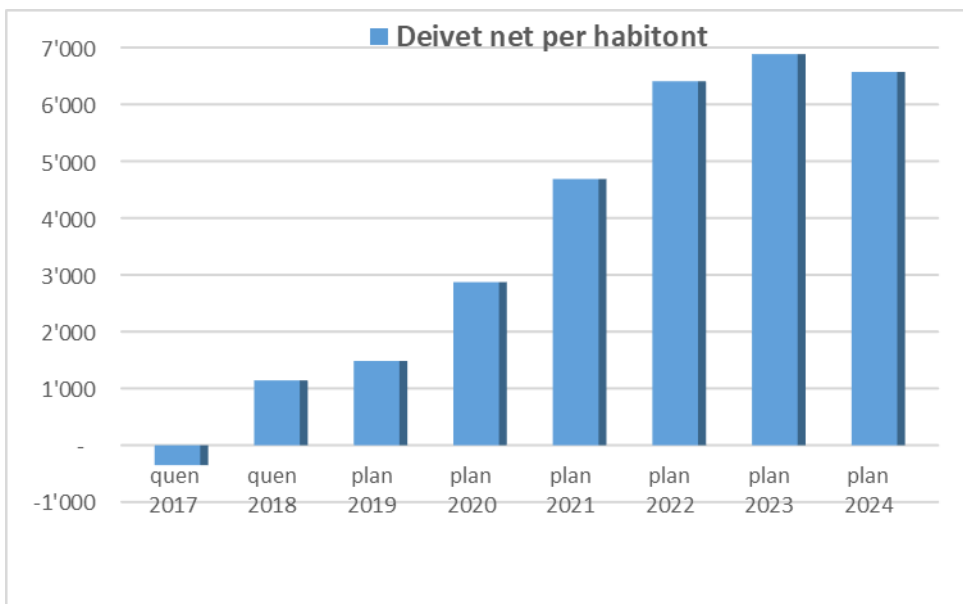
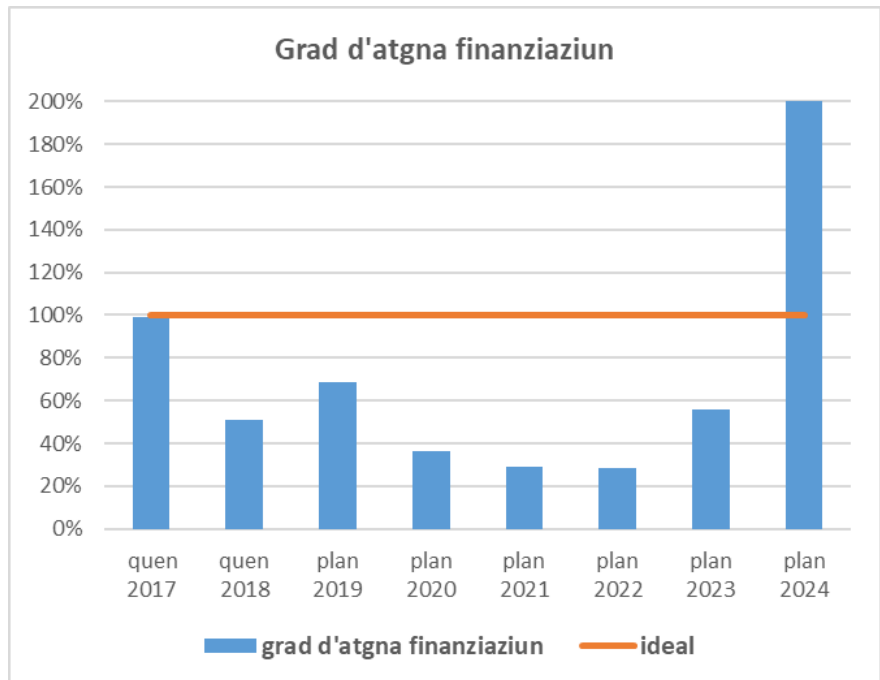
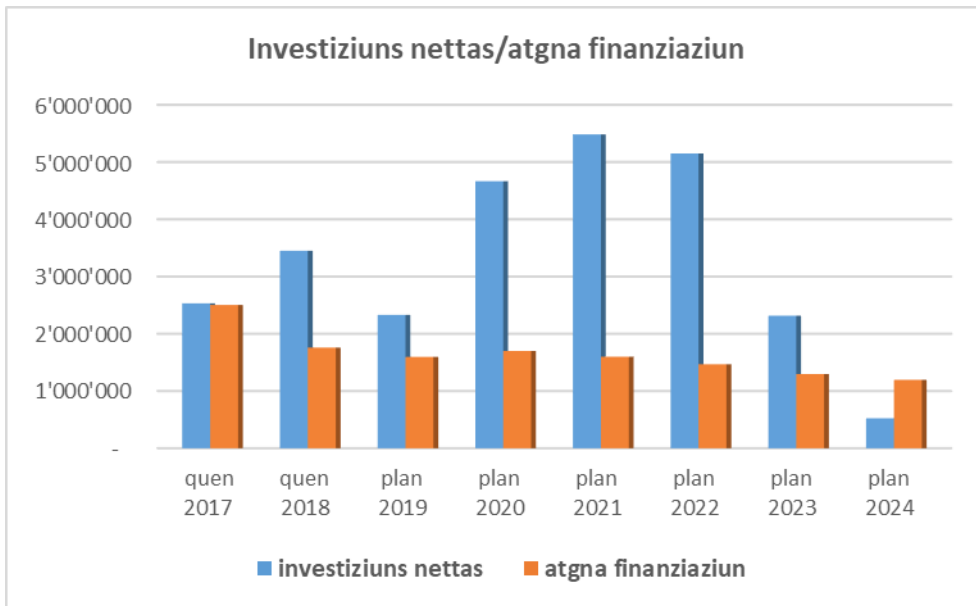
La suprastonza communal quenta che las investiziuns previdas seigien sut certas circumstanzias finanziablas, denton senza meglierar il resultat dil quen da gudogn e sperdita buca responsablas. Ils dus instituts bancars locals han tiel plan da finanzas 2018 - 2023 tier la damonda dalla finanziaziun ed igl augment dil deivet priu posiziun sco suonda:

- Sut la premissa ch'il resultat dil quen annual siari el futur cun in surpli d'entradas ed il capital agen resti positivs ei la limita da credit vegnida augmentada per 3 milliuns francs sin total 10 milliuns francs.
- Ina confinanziaziun entochen in credit general dad 11 miu. francs cun obligaziun d'amortisar. Ei basegna il consentiment dallas instanzas communalas per ils singuls projects. Il contract per il credit general ei vegnius sutsignaus.

Consequentamein mettan ils dus instituts bancars locals a disposiziun emprests ell'altezia da 21 milliuns francs. Vidlunder vegn in emprést senza tscheins dalla Confederaziun (program San Gottardo) per la sanaziun dil CSC. Per mintga finanziaziun d'in project vegn pretendiu dils instituts bancars ni autras organisaziuns offertas concretas.

Graficas

Proposta

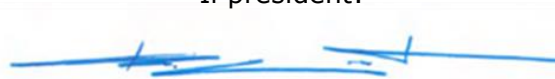
La suprastonza communalala

p r o p o n a

al cussegl da vischnaunca da prender enconuschientscha:

- dil plan rullont da finanzas 2020 - 2024.

Suprastonza communalala Disentis/Mustér
Il president: Il canzlist:

Robert Cajacob

Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 20 da matg 2019

- *Plan da finanzas 2020-2024 (survesta, quen da gudogn e sperdita, program d'investiziun)*